

Física do século XX

[Método e recomendacións](#)

● Efecto fotoeléctrico

1. Unha radiación monocromática que ten unha lonxitude de onda de 600 nm penetra nunha célula fotoeléctrica de cátodo de cesio cuxo traballo de extracción é $3,2 \times 10^{-19}$ J. Calcula:
- A lonxitude de onda limiar para o cesio.
  - A enerxía cinética máxima dos electróns emitidos.
  - A velocidade máxima coa que son emitidos os electróns.
  - O potencial de freado.
  - Representa graficamente a enerxía cinética máxima dos electróns emitidos en función da frecuencia da luz incidente.
  - A lonxitude de onda de De Broglie asociada aos electróns emitidos polo metal con velocidade máxima.

DATOS: $h = 6,62 \times 10^{-34}$ J·s; $c = 3 \times 10^8$ m·s⁻¹; $q_e = -1,6 \times 10^{-19}$ C; 1 nm = 10^{-9} m

Problema modelo baseado en A.B.A.U. ord. 18

Rta.: a) $\lambda_0 = 621$ nm; b) $E_c = 1,1 \cdot 10^{-20}$ J; c) $v = 1,6 \cdot 10^5$ m/s ; d) $V = 0,069$ V; f) $\lambda_d = 4,7$ nm

Datos

Lonxitude de onda da radiación
Traballo de extracción do metal
Constante de Planck
Velocidade da luz no baleiro
Carga do electrón

Incógnitas

Lonxitude de onda limiar
Enerxía cinética máxima coa que son emitidos os electróns
Velocidade máxima dos electróns emitidos
Potencial de freado
Lonxitude de onda de De Broglie dos electróns

Ecuacións

Ecuación de Planck (enerxía do fotón)
Ecuación de Einstein do efecto fotoeléctrico
Relación entre a frecuencia dunha onda luminosa e a lonxitude de onda
Enerxía cinética
Relación entre a enerxía cinética dos electróns e o potencial de freado
Lonxitude de onda de De Broglie

Cifras significativas: 3

$\lambda = 600$ nm = $6,00 \cdot 10^{-7}$ m
 $W_e = 3,20 \cdot 10^{-19}$ J
 $h = 6,62 \cdot 10^{-34}$ J·s
 $c = 3,00 \cdot 10^8$ m/s
 $q_e = -1,60 \cdot 10^{-19}$ C

λ_0

E_c

v

V

λ_d

$$E_f = h \cdot f$$

$$E_f = W_e + E_c$$

$$f = c / \lambda$$

$$E_c = \frac{1}{2} m \cdot v^2$$

$$E_c = |e| \cdot V$$

$$\lambda_d = \frac{h}{m \cdot v}$$

Solución:

Cando a luz interactúa co metal da célula fotoeléctrica faíno coma se fose un chorro de partículas chamadas fotóns (paquetes de enerxía).

Cada fotón choca cun electrón e transmíttelle toda a súa enerxía.

Para que se produza efecto fotoeléctrico, os electróns emitidos deben ter enerxía suficiente para chegar ao anticátodo, o que ocorre cando a enerxía do fotón é maior que o traballo de extracción, que é unha característica do metal.

A ecuación de Einstein do efecto fotoeléctrico pode escribirse:

$$E_f = W_e + E_c$$

Na ecuación, E_f representa a enerxía do fotón incidente, W_e o traballo de extracción do metal e E_c a enerxía cinética máxima dos electróns (fotoelectróns) emitidos.

A enerxía que leva un fotón de frecuencia f é:

$$E_f = h \cdot f$$

Nesta ecuación, h é a constante de Planck e ten un valor moi pequeno: $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ J·s

a) A lonxitude de onda limiar corresponde a unha radiación coa enerxía mínima para provocar o efecto fotoeléctrico.

Na ecuación de Einstein do efecto fotoeléctrico substitúese a enerxía do fotón polo seu equivalente na ecuación de Planck:

$$\left. \begin{array}{l} E_f = W_e + E_c \\ E_f = h \cdot f \end{array} \right\} h \cdot f = W_e + E_c$$

A radiación que teña a frecuencia limiar terá a enerxía estritamente necesaria para arrincar o electrón, pero non sobrá nada para comunicarlle enerxía cinética.

$$h \cdot f_0 = W_e + 0$$

La relación entre a frecuencia limiar e o traballo de extracción é:

$$W_e = h \cdot f_0$$

Calcúlase a frecuencia, despegándoa da relación anterior:

$$f_0 = \frac{W_e}{h} = \frac{3,20 \cdot 10^{-19} \text{ J}}{6,62 \cdot 10^{-24} \text{ J} \cdot \text{s}} = 4,83 \cdot 10^{14} \text{ s}^{-1}$$

Calcúlase a lonxitude de onda limiar, despegándoa na relación entre frecuencia e lonxitude de onda:

$$\lambda_0 = \frac{c}{f_0} = \frac{3,00 \cdot 10^8 \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}}{4,83 \cdot 10^{14} \text{ s}^{-1}} = 6,21 \cdot 10^{-7} \text{ m} = 621 \text{ nm}$$

b) Para calcular a enerxía cinética máxima dos electróns emitidos emprégase ecuación de Einstein:

$$E_c = E_f - W_e$$

Calcúlase antes a enerxía dos fotóns, despois de substituír a frecuencia pola súa expresión en función da lonxitude de onda:

$$E_f = h \cdot f = \frac{h \cdot c}{\lambda} = \frac{6,62 \cdot 10^{-34} [\text{J} \cdot \text{s}] \cdot 3,00 \cdot 10^8 [\text{m} \cdot \text{s}^{-1}]}{6,00 \cdot 10^{-7} [\text{m}]} = 3,31 \cdot 10^{-19} \text{ J}$$

Calcúlase entón a enerxía cinética máxima dos electróns emitidos:

$$E_c = 3,31 \cdot 10^{-19} [\text{J}] - 3,20 \cdot 10^{-19} [\text{J}] = 1,1 \cdot 10^{-20} \text{ J}$$

c) Calcúlase a velocidade a partir da expresión da enerxía cinética:

$$E_c = \frac{1}{2} m \cdot v^2 \Rightarrow v = \sqrt{\frac{2E_c}{m}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 1,1 \cdot 10^{-20} [\text{J}]}{9,11 \cdot 10^{-31} [\text{kg}]}} = 1,6 \cdot 10^5 \text{ m/s}$$

d) Calcúlase o potencial de freado na ecuación que o relaciona coa enerxía cinética:

$$E_c = |e| \cdot V \Rightarrow V = \frac{E_c}{|e|} = \frac{1,1 \cdot 10^{-20} [\text{J}]}{1,60 \cdot 10^{-19} [\text{C}]} = 0,069 \text{ V}$$

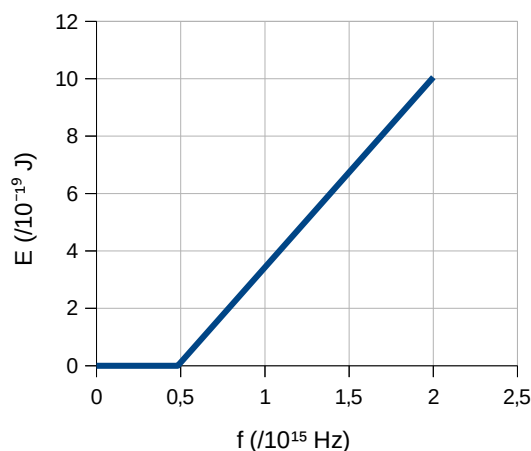
e) A representación gráfica é a seguinte:

A interpretación de Einstein do efecto fotoeléctrico demostrou que a luz se comporta como un chorro de partículas, chamadas fotóns, cuxa enerxía é proporcional á frecuencia:

$$E = h \cdot f$$

No efecto Compton, o fotón compórtase como unha partícula de momento lineal:

$$p = \frac{E}{c} = \frac{h \cdot f}{c} = \frac{h \cdot f}{\lambda \cdot f} = \frac{h}{\lambda}$$

Como xa estaba establecido que a luz se propaga como unha onda, propúxose que o comportamento era dual: nalgúns experimentos o comportamento da luz parece ser corpuscular e noutros, ondulatorio. De Broglie propuxo que este comportamento dual tamén afecto a calquera partícula. Nalgúns casos o comportamento de certas partículas podería interpretarse como o de ondas cuxa lonxitude de onda asociada λ vén dada pola expresión:

$$\lambda = \frac{h}{p} = \frac{h}{m \cdot v}$$

Nesta ecuación h é a constante de Planck, m é a masa da partícula e v é a súa velocidade.

f) Calcúlase a lonxitude de onda asociada aos electróns usando a ecuación de De Broglie

$$\lambda_3 = \frac{h}{m \cdot v} = \frac{6,63 \cdot 10^{-34} [\text{J} \cdot \text{s}]}{9,10 \cdot 10^{-31} [\text{kg}] \cdot 1,6 \cdot 10^5 [\text{m/s}]} = 4,7 \cdot 10^{-9} \text{ m} = 4,7 \text{ nm}$$

A maior parte das respostas pode calcularse coa folla de cálculo [Física \(gal\)](#).

As instrucións para o manexo desta folla de cálculo poden verse na ligazón [instrucións](#).

Para ir á folla onde resolver un problema de Efecto fotoeléctrico, pode elixir unha destas opcións:

- Prema sobre a icona ► do grupo ◀ ◀ ► ► situado na parte inferior esquerda da folla de cálculo e prema sobre a lapela: Fisica moderna.
- Ou, vaia ao índice, buscando a ligazón [Índice](#) na zona superior dereita e pulsando a tecla Ctrl mentres preme sobre [Índice](#). No índice, pulse a tecla Ctrl mentres preme sobre a cela [Efecto fotoeléctrico](#) do capítulo **Física moderna**.

Se ten borrado os datos, verá en DATOS:

Cátodo (Elixa unha unidade →)		
Fotóns (Elixa unha unidade →)		
Electróns (↑ Elixa a magnitude)		

Escriba os datos nas celas de cor branca con bordo azul. Prema nas celas de cor salmón para elixir entre as opcións que se presentan. Para este problema debería ser:

Traballo de extracción	$W_0 = 3,20 \cdot 10^{-19}$	J
Lonxitude de onda dos fotóns	$\lambda = 600$	nm

Tamén pode escribir 3,2E-19 en vez de $3,20 \cdot 10^{-19}$. Os resultados son:

a) Lonxitude de onda limiar	$\lambda_0 = 6,21 \cdot 10^{-7}$	m
Enerxía dos fotóns	$E = 3,31 \cdot 10^{-19}$	J
b) Enerxía cinética	$E = 1,11 \cdot 10^{-20}$	J

Facendo clic na cela de cor salmón pódense elixir os valores pedidos nos outros apartados.

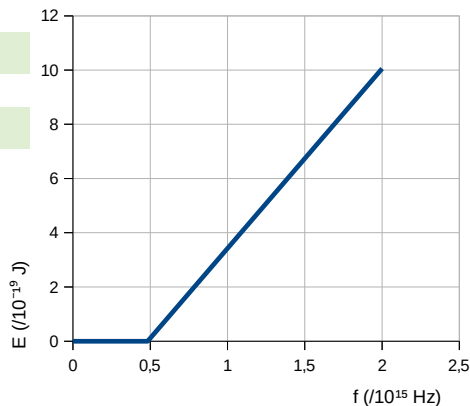
c) Velocidade máxima	$v = 1,56 \cdot 10^5$	m/s

d) Potencial de freado	$V = 0,0691$	V

f) Lonxitude de onda de De Broglie	$\lambda_d = 4,66 \cdot 10^{-9}$	m

Se escribe «2» á dereita de « $f =$ », o aspecto da gráfica será:

GRÁFICAS		
Enerxía cinética	fronte a	Frecuencia
dos electróns		dos fotóns
Frecuencia máx.	$f =$	$2 \cdot 10^{15}$ Hz

● Desintegración radioactiva

- O período de semidesintegración do $^{90}_{38}\text{Sr}$ é 28 anos. Calcula:
  - A constante de desintegración radioactiva expresada en s^{-1} .
  - A vida media do ^{90}Sr .
  - A actividade inicial dunha mostra de 6,25 mg.
  - A masa que queda desa mostra 100 anos máis tarde.
  - O tempo necesario para que se desintegre o 70 % dos átomos iniciais.
  - Representa nunha gráfica, de forma cualitativa, a variación da masa en función do tempo.

Datos: $N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$; masa atómica do $^{90}_{38}\text{Sr} = 90 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$.

Problema modelo baseado no A.B.A.U. ord. 17

Rta.: a) $\lambda = 7,8 \cdot 10^{-10} \text{ s}^{-1}$; b) $\tau = 40$ anos; c) $A_0 = 3,28 \cdot 10^{10} \text{ Bq}$; d) $m = 0,53 \text{ mg}$; e) $t = 49$ anos

Datos

Período de semidesintegración

Masa da mostra

Tempo para calcular a masa restante

Fracción de mostra desintegrada

Masa atómica do $^{90}_{38}\text{Sr}$

Número de Avogadro

Incógnitas

Vida media

Constante de desintegración radioactiva

Actividade inicial dunha mostra de 6,25 mg.

Masa que queda desa mostra 100 anos máis tarde.

Tempo necesario para que a masa redúzase de 1 mg a 0,25 mg

Ecuacións

Lei da desintegración radioactiva

Cando $t = T$, $N = N_0 / 2$

Vida media

Actividade radioactiva

Cifras significativas: 3

$T_{1/2} = 28,0 \text{ anos} = 8,84 \cdot 10^8 \text{ s}$

$m_0 = 6,25 \text{ mg} = 6,25 \cdot 10^{-3} \text{ g}$

$t = 100 \text{ anos} = 3,16 \cdot 10^9 \text{ s}$

$f = 70,0 \% = 0,700$

$M = 90,0 \text{ g} \cdot \text{mol}^{-1}$

$N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

τ

λ

A_0

m

t

$$N = N_0 \cdot e^{-\lambda \cdot t}$$

$$\lambda = \ln(N_0 / N) / t$$

$$T_{1/2} = \ln 2 / \lambda$$

$$\tau = 1 / \lambda$$

$$A = -dN / dt = \lambda \cdot N$$

Solución:

- a) Calcúlase a constante radioactiva a partir do período de semidesintegración:

$$\lambda = \frac{\ln 2}{T_{1/2}} = \frac{0,693}{8,84 \cdot 10^8 [\text{s}]} = 7,84 \cdot 10^{-10} \text{ s}^{-1}$$

- b) Calcúlase a vida media a partir da constante radioactiva:

$$\tau = \frac{1}{\lambda} = \frac{1}{7,84 \cdot 10^{-10} [\text{s}^{-1}]} = 1,27 \cdot 10^9 \text{ s} = 40,4 \text{ anos}$$

- c) Calcúlanse cantos átomos hai en 6,25 mg de Sr:

$$N = 6,25 \cdot 10^{-3} \text{ g } ^{90}_{38}\text{Sr} \cdot \frac{1 \text{ mol } ^{90}_{38}\text{Sr}}{90,0 \text{ g } ^{90}_{38}\text{Sr}} \cdot \frac{6,022 \cdot 10^{23} \text{ átomos } ^{90}_{38}\text{Sr}}{1 \text{ mol } ^{90}_{38}\text{Sr}} \cdot \frac{1 \text{ núcleo } ^{90}_{38}\text{Sr}}{1 \text{ átomo } ^{90}_{38}\text{Sr}} = 4,18 \cdot 10^{19} \text{ núcleos } ^{90}_{38}\text{Sr}$$

Calcúlase a actividade radioactiva:

$$A = \lambda \cdot N = 7,84 \cdot 10^{-10} [\text{s}^{-1}] \cdot 4,18 \cdot 10^{19} [\text{núcleos}] = 3,28 \cdot 10^{10} \text{ Bq}$$

- d) Emprégase a lei de desintegración radioactiva para calcular a masa:

$$N = N_0 \cdot e^{-\lambda \cdot t}$$

Como a masa é proporcional á cantidade de núcleos, $m = M \cdot N / N_A$, pódese obter unha expresión similar á lei da desintegración radioactiva, na que aparece a masa en lugar da cantidade de átomos:

$$m \frac{N_A}{M} = m_0 \frac{N_A}{M} e^{-\lambda t}$$

Calcúlase a masa:

$$m = 6,25 \text{ [mg]} \cdot e^{-7,84 \cdot 10^{-10} [\text{s}^{-1}] \cdot 3,16 \cdot 10^9 [\text{s}]} = 0,526 \text{ mg}$$

e) Emprégase a ecuación da lei de desintegración radioactiva expresada en forma logarítmica, para calcular o tempo:

$$-\ln(N/N_0) = \ln(N_0/N) = \lambda \cdot t$$

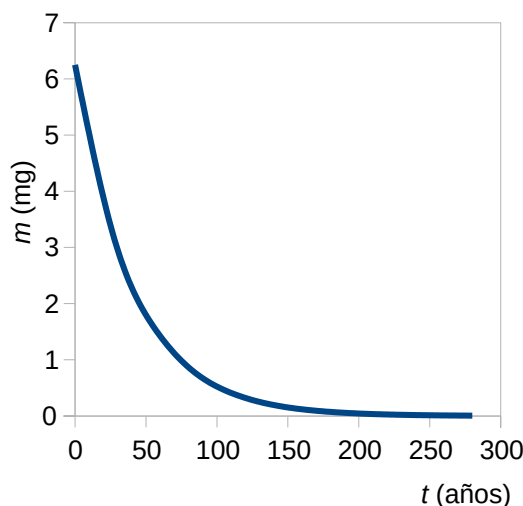
Calcúlase o tempo, tendo en conta que queda o 30 %, ao desintegrarse o 70 %.

$$t = \frac{\ln(N_0/N)}{\lambda} = \frac{\ln(100 \text{ átomos } {}^{90}_{38}\text{Sr} / 30 \text{ átomos } {}^{90}_{38}\text{Sr})}{7,84 \cdot 10^{-10} [\text{s}^{-1}]} = 1,8 \cdot 10^9 \text{ s} = 49 \text{ anos}$$

Análise: Posto que nese tempo a mostra reduciuse a un 30 %, pouco máis da cuarta parte = $\left(\frac{1}{2}\right)^2$,

transcorreran algo menos de 2 períodos de semidesintegración (56 anos), polo que 49 anos parece un resultado razoable.

f) A gráfica é unha función exponencial decrecente.

A maior parte das respostas pode calcularse coa folla de cálculo [Física \(gal\)](#).

As instrucións para o manexo desta folla de cálculo poden verse na ligazón [instrucións](#).

Para ir á folla onde resolver un problema de Efecto fotoeléctrico, pode elixir unha destas opcións:

- Prema sobre a icona ► do grupo ◀ ◀ ► ► situado na parte inferior esquerda da folla de cálculo e prema sobre a lapela: Desintegr.
- Ou, vaia ao índice, buscando a ligazón [Índice](#) na zona superior dereita e pulsando a tecla Ctrl mentres preme sobre [Índice](#). No índice, pulse a tecla Ctrl mentres preme sobre a cela [Desintegración radioactiva](#) do capítulo **Física moderna**.

Se ten borrado os datos, verá en DATOS:

Cantidad inicial			
Despois de...	$\Delta t =$		
Masa atómica	$M =$		g/mol
Tempo	$t =$		

Faga clic nas celas de cor salmón e elixa as opcións como se mostra. Escriba os datos nas celas de cor branca e bordo azul. Para este problema debería ser:

Período de semidesintegración	$T =$	28 anos

Masa inicial	$m_0 =$	6,25 mg
Desintégrense		70 %
Despois de...	$\Delta t =$	
Masa atómica	$M =$	90 g/mol
Tempo	$t =$	100 anos

Para obter os primeiros resultados faga clic na cela cor salmón debaixo de «Constante» e elixa «Vida media». Faga clic na cela cor salmón debaixo de « τ » e elixa «Bq»

a)	Constante	$\lambda =$	$7,84 \cdot 10^{-10} \text{ s}^{-1}$
b)	Vida media	$\tau =$	$1,27 \cdot 10^9 \text{ s}$
	Actividade	Bq	
c)	Inicial	$3,28 \cdot 10^{10}$	
	Queda un 30%	$9,84 \cdot 10^9$	en 48,6 anos
	En 100 anos	$2,76 \cdot 10^9$	

Para os seguintes resultados, cambie «Bq» por «mg», e elixa «anos» na cela salmón da dereita:

	Masa	mg	
	Inicial	6,25	
e)	Queda un 30%	1,88	en 48,6 anos
d)	En 100 anos	0,526	

● Enerxía nuclear

1. O isótopo do boro ${}^{10}_5\text{B}$ é bombardeado por unha partícula α e prodúcese ${}^{13}_6\text{C}$ e outra partícula.

- Escribe a reacción nuclear.
- Calcula a enerxía liberada por núcleo de boro bombardeado.
- Calcula a enerxía liberada si considérase 1 g de boro.
- Calcula a enerxía de enlace nuclear do ${}^{13}_6\text{C}$.
- Calcula a súa enerxía de enlace por nucleón.

Datos: masa atómica(${}^{10}_5\text{B}$) = 10,0129 u; masa atómica(${}^{13}_6\text{C}$) = 13,0034 u; masa(α) = 4,0026 u;

masa(protón) = 1,0073 u; $c = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$; $N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$; $1 \text{ u} = 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$.

(P.A.U. sep. 16)

Rta.: a) ${}^{10}_5\text{B} + {}^4_2\text{He} \rightarrow {}^{13}_6\text{C} + {}^1_1\text{H}$; b) $E = 7,17 \cdot 10^{-13} \text{ J/átomo}$; c) $E_2 = 43,1 \text{ GJ/g}$

Datos

Masa: boro-10
carbono-13
partícula α
protón

Número de Avogadro

Unidade de masa atómica

Velocidade da luz no baleiro

Incógnitas

Enerxía liberada por núcleo de boro bombardeado

Enerxía liberada / g de boro

Outros símbolos

Constante de desintegración radioactiva

Ecuacións

Equivalencia masa enerxía de Einstein

Cifras significativas: 3

$m({}^{10}_5\text{B}) = 10,0129 \text{ u}$

$m({}^{13}_6\text{C}) = 13,0034 \text{ u}$

$m({}^4_2\text{He}) = 4,0026 \text{ u}$

$m({}^1_1\text{H}) = 1,0073 \text{ u}$

$N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$

$1 \text{ u} = 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$

$c = 3,00 \cdot 10^8 \text{ m/s}$

E

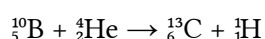
E_2

λ

$E = m \cdot c^2$

Solución:

a) Escríbese a reacción nuclear aplicando os principios de conservación do número másico e da carga eléctrica nos procesos nucleares.

b) Calcúlase o defecto de masa:

$$\Delta m = m({}^{13}_6\text{C}) + m({}^1_1\text{H}) - (m({}^{10}_5\text{B}) + m({}^4_2\text{He})) = 13,0034 \text{ [u]} + 1,0073 \text{ [u]} - (10,0129 \text{ [u]} + 4,0026 \text{ [u]}) = -0,00480 \text{ u}$$

$$\Delta m = -0,00480 \text{ u} \cdot 1,66 \cdot 10^{-27} \text{ kg/u} = -7,97 \cdot 10^{-30} \text{ kg}$$

Calcúlase a enerxía equivalente segundo a ecuación de Einstein:

$$E = m \cdot c^2 = 7,97 \cdot 10^{-30} \text{ [kg]} \cdot (3,00 \cdot 10^8 \text{ [m/s]})^2 = 7,17 \cdot 10^{-13} \text{ J/átomo B}$$

c) Calcúlase a cantidade de átomos de boro que hai en 1 g de boro.

$$N = 1,00 \text{ g B} \cdot \frac{1 \text{ mol B}}{10,012 \text{ g B}} \cdot \frac{6,022 \cdot 10^{23} \text{ átomos}}{1 \text{ mol}} = 6,01 \cdot 10^{22} \text{ átomos B}$$

Calcúlase a enerxía para 1 g de boro:

$$E_2 = 7,15 \cdot 10^{-13} \text{ [J/átomo B]} \cdot 6,01 \cdot 10^{22} \text{ [átomos B/g B]} = 4,31 \cdot 10^{10} \text{ J} = 43,1 \text{ GJ/g B}$$

d) O defecto de masa é a diferenza entre a masa do núcleo de ${}^{13}_6\text{C}$ e a suma das masas dos protóns e neutróns que o forman. O número de protóns é o número atómico, 6, e o de neutróns é 7, a diferenza entre o número másico 13 e o número de protóns 6.

$$\Delta m = m({}^{13}_6\text{C}) - 6 \cdot m({}^1_1\text{H}) - 7 \cdot m({}^1_0\text{n}) = 13,0034 \text{ [u]} - 6 \cdot 1,0073 \text{ [u]} - 7 \cdot 1,008665 \text{ [u]} = -0,101 \text{ u}$$

$$\Delta m = -0,101 \text{ [u]} \cdot \frac{1 \text{ [g]}}{6,02 \times 10^{23} \text{ [u]}} \cdot \frac{1 \text{ [kg]}}{10^3 \text{ [g]}} = -1,68 \cdot 10^{-28} \text{ kg}$$

A enerxía equivalente calcúlase coa ecuación de Einstein

$$E_e = m \cdot c^2 = 1,68 \cdot 10^{-28} \text{ [kg]} \cdot (3,00 \cdot 10^8 \text{ [m/s]})^2 = 1,51 \cdot 10^{-11} \text{ J/átomo } {}^{13}\text{C}$$

e) A enerxía de enlace por nucleón calcúlase dividindo entre o número de nucleóns:

$$E_{\text{en}} = \frac{1,51 \cdot 10^{-11} \text{ [J/átomo C]}}{13 \text{ [nucleóns/átomo C]}} = 1,16 \cdot 10^{-12} \text{ J/nucleón}$$

A maior parte das respostas pode calcularse coa folla de cálculo [Física \(gal\)](#).

As instrucións para o manexo desta folla de cálculo poden verse na ligazón [instrucións](#).

Para ir á folla onde resolver un problema de Efecto fotoeléctrico, pode elixir unha destas opcións:

- Prema sobre a icona ► do grupo ◀ ◀ ► ► situado na parte inferior esquerda da folla de cálculo e prema sobre a lapela: EnerNuclear.
- Ou, vaia ao índice, buscando a ligazón [Índice](#) na zona superior dereita e pulsando a tecla Ctrl mentres preme sobre [Índice](#). No índice, pulse a tecla Ctrl mentres preme sobre a cela [Enerxía nuclear](#) do capítulo **Física moderna**.

Se ten borrado os datos, verá en DATOS:

	N.º atómico	Z	N.º másico A	
Partícula proxectil				
Núclido diana				
Núclido formado				
2º núclido/partícula				
Masa da mostra				

Faga clic nas celas de cor salmón e elixa as opcións como se mostra. Escriba os datos nas celas de cor branca e bordo azul. Para este problema debería ser:

	Carga	(e ⁺)	Masa
Partícula proxectil		2	4,0026 u
Núclido diana		5	10,0129 u
Núclido formado		6	13,0034 u
Partícula emitida		1	1,0073 u

2ª partícula emitida			
Masa da mostra		1 g	N. diana

Os resultados son:

${}^4_2\text{He} + {}^{10}_5\text{B} \rightarrow {}^{13}_6\text{C} + {}^1_1\text{H}$			
Defecto de masa $\Delta m =$	$-7,17 \cdot 10^{-13}$	J /átomo	
Energía da mostra $E =$	43,1	GJ /g ${}^{10}_5\text{B}$	

Para calcular a enerxía de enlace do carbono-13, hai que borrar todos os datos excepto o do carbono.

	Carga (e ⁺)	Masa	
Partícula proxectil			
Núclido diana			
Núclido formado	6	13,0034 u	
Partícula emitida			
2ª partícula emitida			
Masa da mostra			

Los resultados son agora:

Energía de enlace $E_e =$	$-1,51 \cdot 10^{-11}$	J /átomo

Se cambiamos agora «/átomo» por «/nucleón» obtemos:

Energía de enlace $E_e =$	$-1,16 \cdot 10^{-12}$	J /nucleón

Cuestións e problemas das [Probos de avaliación de Bacharelato para o acceso á Universidade](#) (A.B.A.U. e P.A.U.) en Galiza.

[Respostas](#) e composición de [Alfonso J. Barbadillo Marán](#).

Alguns cálculos fixéronse cunha [folla de cálculo](#) de [LibreOffice](#) do mesmo autor.

Algunhas ecuacións e as fórmulas orgánicas construíronse coa extensión [CLC09](#) de Charles Lalanne-Cassou.

A tradución ao/desde o galego realizouse coa axuda de [traducindote](#), de Óscar Hermida López.

Procurouse seguir as [recomendacións](#) do Centro Español de Metrología (CEM).

Consultouse ao Copilot de Microsoft Edge e tivéronse en conta algunhas das súas respostas nas cuestións.

Actualizado: 18/03/24

Sumario

FÍSICA DO SÉCULO XX

<i>Efecto fotoeléctrico.....</i>	<i>1</i>
1. Unha radiación monocromática que ten unha lonxitude de onda de 600 nm penetra nunha célula fotoeléctrica de cátodo de cesio cuxo traballo de extracción é $3,2 \times 10^{-19}$ J. Calcula:.....	1
a) A lonxitude de onda limiar para o cesio.....	
b) A enerxía cinética máxima dos electróns emitidos.....	
c) A velocidade máxima coa que son emitidos os electróns.....	
d) O potencial de freado.....	
e) Representa graficamente a enerxía cinética máxima dos electróns emitidos en función da frecuencia da luz incidente.....	
f) A lonxitude de onda de De Broglie asociada aos electróns emitidos polo metal con velocidade máxima.....	
<i>Desintegración radioactiva.....</i>	<i>4</i>
1. O período de semidesintegración do $^{90}_{38}\text{Sr}$ é 28 anos. Calcula:.....	4
a) A constante de desintegración radioactiva expresada en s^{-1}	
b) A vida media do ^{90}Sr	
c) A actividade inicial dunha mostra de 6,25 mg.....	
d) A masa que queda desa mostra 100 anos máis tarde.....	
e) O tempo necesario para que se desintegre o 70 % dos átomos iniciais.....	
f) Representa nunha gráfica, de forma cualitativa, a variación da masa en función do tempo.....	
<i>Enerxía nuclear.....</i>	<i>6</i>
1. O isótopo do boro $^{10}_5\text{B}$ é bombardeado por unha partícula α e prodúcese $^{13}_6\text{C}$ e outra partícula.....	6
a) Escribe a reacción nuclear.....	
b) Calcula a enerxía liberada por núcleo de boro bombardeado.....	
c) Calcula a enerxía liberada si considérase 1 g de boro.....	
d) Calcula a enerxía de enlace nuclear do $^{13}_6\text{C}$	
e) Calcula a súa enerxía de enlace por nucleón.....	